

Perzik
bloesem
lente

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Melissa Fu

Perzik
bloesem
lente

Vertaald door
Ireen Niessen

Ambo|Anthos
Amsterdam

Alle personages in dit boek zijn fictief en elke overeenkomst met werkelijk bestaande personen, nog in leven dan wel overleden, berust op louter toeval.

ISBN 978 90 263 5801 2

© 2022 Melissa Fu

© 2022 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Ireen Niessen

Oorspronkelijke titel *Peach Blossom Spring*

Oorspronkelijke uitgever Wildfire

Omslagontwerp Margo Togni

Illustraties omslag en binnenwerk © Adobe-stock

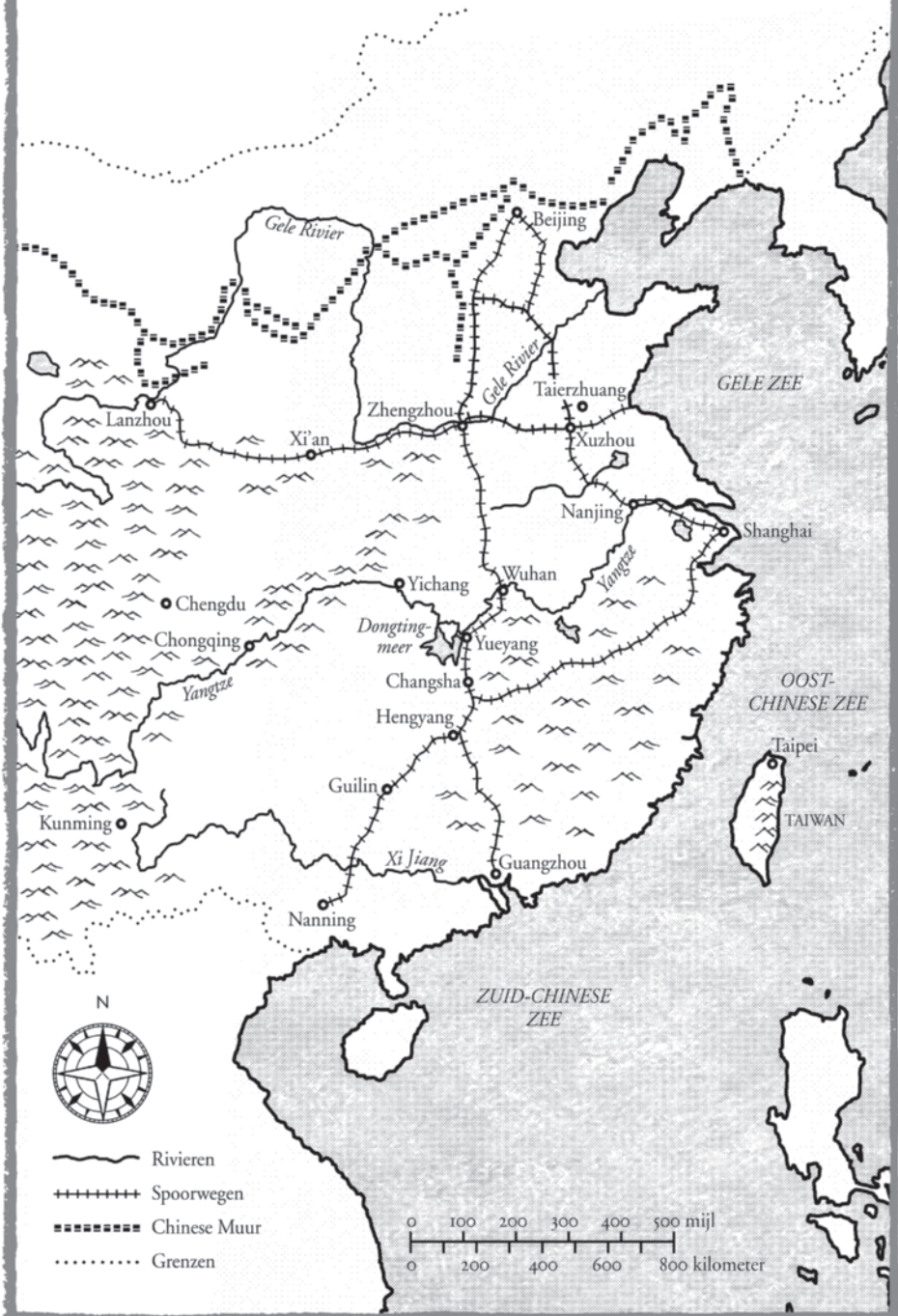
Foto auteur © Sophie Davidson

Illustratie landkaart © Tim Peters

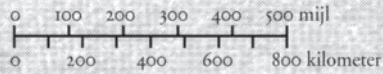
Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

CHINA, 1938

- ~~~~~ Rivieren
- +++++ Spoorwegen
- Chinese Muur
- Grenzen

Voor mijn familie en ter nagedachtenis aan 傅惠民 (1932-2019)

Oorsprong

Vertel eens, zeggen ze, vertel eens waar je vandaan komt.

Hij komt voort uit lopen en lopen en lopen. Hij komt voort uit schoenen vol gaten, uit beblaaarde tenen en vereelte hielen die de hardheid van grindwegen kennen, en de zachtheid van stro, van gras. Hij komt voort uit elke nacht een andere slaapplaats, soms in een stad, soms op het land. Uit wegen die zich om bergen heen wikkelen en door valleien glijden. Uit in mist en nevel gehulde wateren.

Hij komt voort uit lopen door China.

Vertel ons eens wat je je nog herinnert, zeggen ze.

Hij herinnert zich petroleumlampen op een laag pitje, de geur van houtrook, koude stenen vloeren onder zijn blote voeten. Doordringen-de stemmen, het schrapen van munten, het kraken van karren in de nacht. Hij herinnert zich een legpuzzel van sandelhout. Met aan de ene kant honderd aapjes. Draaide je hem ondersteboven, dan waren het er negennegentig. Hoe verscheen en verdween dat aapje? Uit dit mysterie komt hij voort.

Vertel eens wat meer, zeggen ze, en ze vlijen zich aan zijn zijde. Hoe ben je hier gekomen?

Over rivieren. Over oceanen.

Hij had een horloge mee, gekocht van een zeeman, en een brief om deuren mee te openen. Een koffer, een stapeltje lichtblauwe luchtpostbrieven en een paar wollen sokken.

Hij volgde de roep van een prachtig land, een droom die lonkte, een belofte die bestond uit lucht. De roep van wiekslagen van vogels, van caleidoscopische seizoenen waar hij nog geen weet van had.

En, zeggen ze, hun ogen helder en hun stemmen luchtig, *vertel ons nu eens een verhaal.*

Een verhaal kennen is het zijden oppervlak van verlies beroeren, het gewicht van schoonheid in je handen voelen.

Een verhaal kennen is het altijd bij je dragen, in je gebeente geëetst, zelfs als het decennia verborgen is gebleven.

Vertel dan, dringen ze aan.

Een verhaal vertellen, beseft hij, is een zaadje planten en het laten groeien.

DEEL I

1938-1941

Changsha, de provincie Hunan,
China, maart 1938

Dao Hongtse had drie echtgenotes. Hun namen zijn niet belangrijk.

De eerste echtgenote kreeg de eerste zoon, Dao Zhiwen. Deze jongen was te losbandig. Hij pakte zijn eerstezoonsprivileges met de ene hand aan en wierp zijn eerstezoonsverplichtingen met de andere hand verre van zich. Hij veranderde zijn naam in Longwei en liep met zijn neus in de wind het huis uit en de straat op. Hij gokte en won, gokte weer en verloor. Longwei houdt van tabak, whisky en vrouwen.

De eerste echtgenote kreeg nog twee kinderen: een meisje dat uitgroeide tot een fletse, dunne vrouw met wie niemand wilde trouwen, en een jongetje dat stierf toen hij vijf maanden was. Met een hart verankerd in rouw, en voeten verankerd in de oude tradities, is de eerste echtgenote nu niet veel meer dan een schim in kringels opiumrook. Ze waagt zich alleen uit haar kamer om haar pijp bij te vullen en af te geven op de rest van het huishouden.

Hongtse's tweede echtgenote werkt hard. Haar rug is breed en haar handen zijn ruw. Ze leeft in angst voor de schrille schreeuwen en kreten van de eerste echtgenote. Hongtse houdt niet van haar, maar hij is van haar afhankelijk. De tweede echtgenote heeft echter alleen dochters ge-

baard. Hun namen zijn niet belangrijk. Ze trouwden jong en brachten zonen voor andere families voort.

Zijn derde echtgenote was zijn favoriet. Hongtse hield zelfs van haar. Zij is voor eeuwig mooi, want ze stierf in het kraambed, waar ze Hongtse's jongste zoon, Dao Xiaowen, het leven schonk.

Dao Hongtse's bedrijf, Hemels Licht Petroleum en Antiek, is generaties lang van vader op zoon overgedragen. Petroleum is goede handel: iedereen heeft warmte nodig, iedereen heeft licht nodig. Hongtse's klanten zijn nationalistes, communisten, kooplieden, plattelanders, boeren. Op een dag zal Longwei de zaak met bijkomende verantwoordelijkheden erven.

In een vertrek boven de petroleumwinkel, een smalle trap op, verhandelt Dao Hongtse ook gouden munten, jade, antieke sculpturen en handrollen. Eenvoudig te verplaatsen, lastig te traceren, blijvend kostbaar. Hij heeft Xiaowen de kunst bijgebracht om duurzame waarde van vluchtige waar te onderscheiden.

Met zijn oudste en jongste zoon heeft Hongtse zich aan alle kanten ingedekt. Longwei is van de straat, Xiaowen van de boeken. Waar Longwei een grote mond opzet, drukt Xiaowen zich subtiel uit. Wat Longwei met geweld beslecht, lost Xiaowen op met tact. Naarmate de jaren verstrijken krijgt Longwei louter dochters, maar Xiaowen krijgt een zoon.

Xiaowens zoon heet Dao Renshu – *renshu* in de betekenis van welwillendheid, vriendelijkheid, niet in de betekenis van toegeven, je nederlaag erkennen. Dao Hongtse zorgt ervoor dat zijn kleinzoon het verschil kent. Renshu is Hongtse's enige kleinkind dat de zoon van een zoon is. De jongen draagt de familienaam. Hij moet boven alles worden beschermd.

Het is een namiddag in de vroege lente. De heldere lucht tintelt, schudt de laatste winterkou van zich af en zinspeelt op de bloesems die eraan komen. Aan de bomen openen zich kleine blaadjes en de zon levert elke dag een beetje meer licht. In Dao Hongtse's petroleumwinkel worden de vloerplanken schoongeveegd en is de toonbank opgeruimd. Dao

Hongtse spreekt met een jonge vrouw in een simpele donkergroene tuniek. Haar haar is opgestoken in een knot. Hoewel hij duidelijk haar meerdere is, zowel in leeftijd als positie, hangt er een sfeer van wederzijds respect. Hun ontspannen houding wijst op vertrouwdheid, genegenheid zelfs. Hij brengt nieuws dat haar gezicht doet oplichten. Hoewel ze hem niet omhelst, is haar verrukking duidelijk.

Dan overhandigt hij haar een zijden tasje en zegt iets terwijl ze erin kijkt. Ze luistert aandachtig en geeft antwoord. Hij denkt even na voordat hij reageert. Ze knikken beiden instemmend. Ze maakt een lichte buiging en draait zich om teneinde de ruimte te verlaten.

Er gaat een lamp aan in het vertrek boven de petroleumwinkel.

Al snel verschijnt daar het silhouet van de vrouw achter het raam.

Shui Meilin legt de nieuwe inventaris vast in haar grootboek; haar slanke, snelle vingers glijden over het telraam. De laatste tijd hebben veel klanten van haar schoonvader goud en jade ingeruild tegen petroleum. Geld is overal schaars en de prijzen zijn gestegen. Dao Hongtse heeft laten weten dat deze specifieke juwelen als onderpand dienen. De huilende klant die ze vorige week inwisselde voor een weekvoorraad brandstof smeekte de oude Dao om ze niet aan een ander te verkopen omdat hij hoopte zijn erfstukken snel zelf terug te kunnen kopen. Zowel Meilin als Hongtse was verontrust door deze kwestie – alweer een teken van de naderende oorlog met de Japanners – maar Hongtse nam de kostbaarheden natuurlijk aan als betaling. Hij is tenslotte zakenman.

Meilin staat op om de kleinoden op te bergen. Ze beweegt zich als vanzelf door het vertrek. Nadat ze de glazen uitstalkast dicht en op slot heeft gedaan, kijkt ze uit het raam. De zon gaat onder, haar werk voor vandaag is gedaan en ze voelt zich hoopvol. Dao Hongtse heeft haar net verteld over de overwinning van het Chinese leger bij Taierzhuang. Dao Hongtse's beide zonen worden snel thuis verwacht voor verlof na een bloedige, maar zegerijke omwenteling.

Meilin heeft haar echtgenoot, Dao Xiaowen, en zijn broer Longwei negen maanden geleden voor het laatst gezien. Na het incident op de

Marco Polobrug in het noorden waren de broers vertrokken om zich in de strijd te begeven. Meilin en haar schoonzus, Xue Wenling, waren trots geweest dat hun echtgenoten de toekomst van de Republiek beschermden. De familie wachtte op nieuws van het verre front, maar er gingen weken en toen maanden voorbij zonder dat er iets kwam. Het was teleurstellend, maar ook begrijpelijk: er kwam sporadisch post en de troepen waren voortdurend onderweg.

Maar golven van de oorlog begonnen de stad Changsha binnen te komen. Eerst druppelsgewijs: hotels en pensions vulden zich met rijke mensen die uit het turbulente oosten wegtrokken. Wenling zei nog dat ze nu in elk geval de trends uit Shanghai sneller meekreeg. Toen kwamen er meer vluchtelingen. In de winkels was het drukker dan ooit en de hinder op toevoerlijnen over de rivieren en spoorwegen dreef de prijzen omhoog. De straten en markten gonsden van verzet tegen de Japanse bezetter. Maar ondanks deze fiere uitingen van patriottisme rukten de Japanners op. Het duurde niet lang tot Shanghai viel, en in december had het Japans Keizerlijk Leger Nanjing ingenomen. En nu Chiang Kai-sheks nationalistische regering is verplaatst naar het nabijgelegen Wuhan, komt er een gestage stroom evacués naar Changsha.

Hongtse's nieuws over de zege bij Taierzhuang is zeer welkom. De tegenstand was hevig, de Japanners werden vernederd. Dit – daar is iedereen zeker van – zal een keerpunt zijn. En het fijnste is dat Meilin de dagen tot ze haar dierbare Xiaowen weer kan omhelzen op de vingers van één hand kan tellen.

Meilins gedachten worden onderbroken door gegil en gegiechel, gevolgd door het geluid van rennende voeten over de binnenplaats. Ze stampen de trap op en de gang door. Renshu en zijn nichtje Liling stormen het vertrek binnen. Lachend, buiten adem, hun haar in de war, vragen de twee om iets lekkers. Renshu is drieënhalft en Liling is vijf. Renshu's benen, nog mollig, hebben moeite om zijn geliefde nichtje bij te houden. Lilings gezicht straalt zoveel warmte en vrolijkheid uit dat Meilin wel moet glimlachen als ze haar ziet. Als Renshu glimlacht, plooiën

zijn ernstige ronde ogen zich tot halvemaantjes en komt het kuiltje in zijn linkerwang tevoorschijn. Beide kinderen hebben rode konen van het rennen door het hofje van de familie. Ze hebben door het huis gehold en op de deuren geklopt van de enge *nainai*, de lelijke *nainai* en de dode *nainai*, en voor iemand ze te pakken kon krijgen, waren ze alweer weg. Nadat ze de katten achterna hadden gezeten, tot in de hoeken, bij de muren omhoog en de straat op, hebben ze *yeye's* goudvis in de vijver geplaagd door schaduwen op het water te maken en met stokken op het oppervlak te tikken.

Nu doorzoeken ze Meilins naaimand en proberen de zoete lotuszaden te vinden die zij voor ze verbergt in de plooien van de stof. Als die lekkernij is verorberd, joelt Liling naar Renshu. Ze zit hem achterna door het vertrek, langs de uitstalkast, tot hij achter een kamerscherm van fraai bewerkt palissander kruipt. Als ze haar armen strekt en haar vingers uitsteekt om hem te kietelen, rent hij naar de slaapkamer en verbergt zich onder het bedlinnen, waarbij er een stapel netjes opgevouwen wasgoed op de vloer valt.

Er klinkt een scherp, ongeduldig klopje op de deur. Liling schiet onder het bed en Renshu doet alsof hij slaapt.

Meilin doet de deur open voor Lilings moeder, Wenling. Hoewel het einde van een lange dag nadert, ziet Wenling er onberispelijk uit. Al zolang Meilin haar kent, vermijdt Wenling traditionele kleding en staat ze erop de nieuwste westerse mode te bestellen. Ze zorgt er altijd voor dat haar ovale gezicht geen ongerechtigheden vertoont, afgezien van misschien een schoonheidsvlekje. Vandaag draagt ze haar haar in glanzende pijpenkrullen en straalt ze glamour uit met haar donkere mascara, zwarte oogpotlood en scharlakenrode lippenstift. Soms voelt Meilin zich een beetje geïntimideerd door de wereldsheid van haar schoonzus. Meilin heeft zich nooit beziggehouden met mode. Haar neus is bedekt met sproetjes in plaats van poeder en haar hartvormige gezicht heeft een stralende, minder gepolijste charme. Ze is kleiner dan Wenling, maar draagt geen hoge hakken om langer te lijken, of kleine schoenen om vrouwelijker te lijken. Xiaowen zegt altijd dat ze mooi is zoals ze is, en Meilin gelooft hem.

Zoals gewoonlijk is Wenling humeurig. Zonder acht te slaan op Meilin roept ze dat Liling nu tevoorschijn moet komen en moet stoppen met spelen omdat het tijd is om in bad te gaan.

Liling en Renshu houden hun lach in.

Wenling stormt de slaapkamer binnen en bukt om onder het bed te kijken. Ze trekt Liling er aan haar enkel onder vandaan. Als Liling opstaat, windt Wenling zich op over de streep stof op de voorkant van haar jurk en kijkt ze boos naar Meilin. Terwijl Wenling haar dochter de trap af trekt en haar een standje geeft, kijkt Liling achterom en trekt gekke bekken naar Renshu.

Meilin gebaart naar Renshu dat hij de rommel moet opruimen. Hij doet zijn best, maar krijgt snel genoeg van de worsteling met het beddengoed en drentelt naar de voorkamer om naast zijn moeder te gaan zitten.

‘En nu rustig aan. Jij en je nichtje zijn veel te ondeugend!’ moppert ze hoofdschuddend, maar haar stem heeft een lichtheid die eerder geamuseerd dan verwijtend klinkt.

Nadat Renshu heeft gegeten en in bad is geweest, maakt Meilin hem klaar voor de nacht. Sinds zijn geboorte zijn Meilins dagen en haar hart vol van hem geweest. Ze houdt van Renshu, niet omdat zijn bestaan haar een hogere plaats binnen de familie bezorgt, als moeder van een zoon van een zoon van Hongtse, en niet alleen omdat zijn ogen en neus haar aan Xiaowen doen denken. Ze houdt van hem omdat zijn lach klinkt als de wind die speelt op tempelbellen in de lente. Ze houdt van hem omdat hij haar vervult van een vreugde die ze niet kende voordat hij haar zijn eerste glimlach schonk. Ze is laat getrouwd, op haar eenentwintigste, en er zijn tijden geweest dat ze zich afvroeg of ze ooit moeder zou worden. Ze zingt hem in slaap met het ‘Lied van de vissers’. Zijn ogen vallen dicht; de rust strijkt zijn voorhoofd glad.

Ze zou alles doen voor dit kind.

In het stille duister van de kamer blijft Meilin een moment zitten. Er welt een lang vergeten geluksgevoel in haar op. Xiaowen komt binnen-

kort thuis. Ze voelt hem al bijna in de schaduwen. Ze sluit haar ogen en denkt aan de avond voor hij afreisde.

Na de laatste familiemaaltijd waren ze naar hun vertrekken teruggekeerd om hun laatste avond samen door te brengen. Renshu, twee jaar oud, zat als een tijger te brullen op zijn vaders schoot, opgetogen door de nieuwigheid van het late opblijven. Xiaowen straalde om de levenslust van zijn zoontje.

‘Moet je deze jongen toch eens zien. Hij is net zo fel en sterk geworden als zijn moeder.’

Renshu wurmde zich van Xiaowens schoot en brulde opnieuw.

Xiaowen tilde Renshu met een zwaai weer op. ‘Goed voor je mama zorgen, hè?’

Renshu knikte.

‘Ik moet weggaan, maar ik kom snel terug. En nu is het bedtijd voor deze kleine tijger.’ Hij drukte Renshu dicht tegen zich aan en het voorhoofd van het jochie rimpelde kortstondig. Xiaowen gaf een kus op de kruin van zijn zoon.

Nadat ze Renshu in de achterkamer had ingestopt, was Meilin weer naar de kamer gelopen waar ze nu zit. Xiaowen zat er met een smalle houten doos voor zich aan de tafel. Meilin sloeg haar armen om hem heen en gaf hem een kus in zijn nek terwijl ze naast hem ging zitten. Hij gaf haar de doos en gebaarde dat ze die open moest maken.

Er zat een rol van brokaat in, met crèmekleurige pioenrozen die over een groen latwerk tegen een donkere ondergrond klommen. Er liep gouddraad langs een veelbelovend wolkenpatroon aan de randen. Meilin hield haar adem in en keek Xiaowen vol ongeloof aan. Een handrol. Xiaowen knikte om haar aan te moedigen de rol beter te bekijken. Meilin veegde haar handen af, pakte hem op en maakte het rode kwastje los. Langzaam, heel langzaam, rolde ze de zijde open en onthulde zo het eerste geschilderde tafereel: oude, stille bergen, een stromende blauw-groene rivier, een groep reizigers.

Ze boog voorover om de delicate penseelstreken te bestuderen, betoverd door de verfijnde details van elke vogel, steen en boom, het onder-

scheid tussen de gezichten. Het was verbazingwekkend. Fijner werk dan Meilin ooit had gezien.

‘Hoe ben je hieraan gekomen?’

‘Ik heb hem jaren geleden gevonden, toen ik voor mijn vader op zoek was naar antiek.’

‘En je hebt hem niet aan hem gegeven?’

‘Nee, deze niet,’ zei hij, met zijn vinger langs de wolkenflarden glijdend. ‘Deze wilde ik zelf houden.’

‘Hij moet wel een fortuin waard zijn,’ mompelde ze.

‘Meilin, hij is voor onze toekomst. Als de oorlog voorbij is en ik terug ben, kunnen we hem gebruiken om onze eigen winkel te openen.’

‘En Hemels Licht Petroleum en Antiek dan?’

Hij schudde glimlachend zijn hoofd. ‘De oude Hongtse redt zich prima met de hulp van Longwei en de bemoeienis van Wenling. Laten we dromen van iets anders. China verandert. We hoeven niet alle oude tradities te volgen. Stel je eens voor: een gespecialiseerde antiekwinkel van alleen jou en mij.’

Meilin omhelsde haar man, verheugd dat ze een man had gehuwd die zo’n toekomst voor zich kon zien. Iets van hen beiden. Ze zouden iets nieuws van hen beiden opbouwen.

‘Meilin, je moet me twee dingen beloven: zorg voor jezelf en voor Renshu, en bewaar onze handrol goed, voor onze toekomst.’

‘Beloofd.’

Tot laat in de avond zaten ze zij aan zij de poëtische schoonheid van de handroltaferelen in zich op te nemen. Nadat ze de rol hadden weggeborgen lagen ze samen in het donker en volgden de ronding van armen, benen, gezicht. Ze brachten de uren voor het ochtendgloren door met elkaars vorm in hun geheugen te prenten.

Meilin zit aan het raam van het vertrek boven de winkel te wachten. Xiaowens regiment wordt vandaag terugverwacht.

Het is bijna vijf jaar geleden dat hij de antiekwinkel van haar familie in de stad Yichang bezocht om een schitterend Tang-sancaibeeldje van